

SØKNAD OM STATSBI DRAG OG FORSLAG TIL BUDSJETT FOR 1946.

Det norske myrselskap har sendt Landbruksdepartementet denne søknad om statsbidrag for kommende budsjettermin:

Til

Landbruksdepartementet,
Oslo.

Det norske myrselskap søker herved ærbødigst om statsbidrag for budsjetterminen 1. juli 1946—30. juni 1947 stort

kr. 100.000,00.

Som bilag følger:*

1. Forslag til budsjett for Det norske myrselskap for kalenderåret 1946.
2. Forslag til budsjett for Det norske myrselskaps forsøksstasjon på Mæresmyra og for spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter omkring i landet for 1946.
3. Det norske myrselskaps søknad om statsbidrag og budsjettforslag for kalenderåret 1945.
4. Det norske myrselskaps årsmelding og regnskap for kalenderåret 1944.
5. Uttalelser om berettigelsen av torvkonsulentstillingen for Nord-Norge.

Myrselskapets virksomhet hittil i 1945 har hovedsakelig vært konsentrert om:

1. *Fremme av brenntorvproduksjonen.*

Vilkårene for årets brenntorvproduksjon lå stort sett gunstig an ved begynnelsen av produksjonsperioden. I slutten av februar forelå det positivt svar fra brenselmyndighetene på myrselskapets søknad om statsgaranti for brenntorv, og i begynnelsen av april ble et forslag fra myrselskapet om forhøyelse av prisene på brenntorv innvilget av prismyndighetene. Det var dessuten lite tele i myrene, så driften kunne settes i gang tidlig. Myrselskapets konsulenter hadde så vidt mulig bistått torvprodusentene med å tilrettelegge driften på beste måte, videre var driftskapital stort sett sikret, delvis ved lån av Statens torvlånefond. Det som det kunne komme til å knipe med, var arbeidskraften, ellers håpet vi på toppproduksjon, vel å merke hvis værforholdene framover sommeren ble gunstige.

Det skulle vise seg at værforholdene ble særlig gunstige for brenntorvproduksjonen over store deler av landet. Men spørsmålet om arbeidskraft ble langt vanskeligere enn beregnet. Praktisk talt hele mai måned og begynnelsen av juni gikk tapt for torvproduksjonen, da en meget stor prosent av torvarbeiderne og de fleste formenn

*) Her er tatt med bare bilag 1 og 2.

ved brenntorvanleggene tilhørte Hjemmestyrkene. Etter hvert som disse ble frigitt, kom produksjonen i gang ved en rekke anlegg, men på grunn av den korte driftssesong ble ikke resultatet så godt som man opprinnelig hadde håpet, skjønt driften ved enkelte anlegg har gått usedvanlig godt i år, p. gr. a. grundig forberedelse og gunstig vær. Til gjengjeld kom ikke drift i gang i det hele tatt ved flere anlegg fordi det ikke var folk å oppdrive i enkelte bygder. Tyske krigsfanger og landssvikfanger har delvis vært benyttet ved enkelte anlegg, men bare få brenntorvanlegg ligger slik til at dette har kunnet ordnes.

Av nye lån av Torvlånefondet er det i år innvilget 7 driftslån til et samlet beløp av kr. 1 260 000,00. Tidligere under brennelskrisen er innvilget 27 anleggslån og 78 driftslån på tilsammen kr. 1 250 220,00. Av statsmidler er det m. a. o. utlånt kr. 1 376 220,00 til støtte av brenntorvproduksjonen. Tilbakebetalingen av lånene har i det store og hele gått bra, og det kan allerede nå med sikkerhet sies at det blir små beløp som staten kommer til å tape på brenntorvdriftens konto under denne brennelskrisen.

Selskapets konsulenter har vært i stadig aktivitet med undersøkelser, planlegging og kontroll vedkommende brenntorvproduksjonen i alle landets fylker, unntatt Finnmark. Da torvkonsulenten for Nord-Norge, herr Kåre Lilleeng, p. gr. a. sykdom ikke kunne delta i arbeidet i torvsesongen, engasjerte myrselskapet ingeniør Th. Kvigstad som vikar til 1. juli. Herr Kvigstads arbeid tok særlig sikte på å assistere ved igangsettelse av tidligere planlagte maskintorvanlegg i Nord-Norge. Da konsulent Lilleeng senere avgikk ved døden, foretok direktør Løddesøl på ettersommeren en reise til Nordland (Vesterålen) og Troms, bl. a. for å rettlede ved planlegging av et større brenntorvfelt som tenkes utlagt på Statens grunn i Andenes herred til bruk for befolkningen innen Andenes bygningskommune. Videre ble det holdt en rekke konferanser med myndighetene om brenselssituasjonen og i forbindelse hermed om myrselskapets framtidige arbeid i denne landsdel.

I Trøndelagsfylkene har Trøndelag Myrselskap, med bevilgning av myrselskapet, utført en del undersøkelser vedkommende brenntorvdriften. Dessuten har ingeniør Ordning foretatt en inspeksjonsreise i disse fylker. På Vestlandet har som vanlig konsulent Hovde utført veiledningsarbeidet, og i Øst- og Sør-Norge har samtlige mannlige funksjonærer ved hovedkontoret deltatt i konsulentarbeidet.

Det er fare for at det i år er blitt produsert mindre torv enn de nærmest foregående år p. gr. a. de vanskelige arbeidsforhold. Myrselskapets statistikk over produksjonens størrelse vil neppe kunne foreligge komplett før i begynnelsen av november måned.

Ved myrselskapets eget brenntorvanlegg i Våler i Solør er det i år produsert ca. 4000 m³ maskintorv, dvs. et liknende kvantum som foregående år. Anlegget er fremdeles bortforpaktet.

Ved torvbrikettfabrikkene i Idd og i Elverum, som begge er nedbrent, har det i år vært produsert henholdsvis stikkortv og maskintorv. Ved de to torvkullanlegg som ble bygd under krigen, har det ikke vært noen produksjon av torvkull i år.

2. Fremme av torvstrøproduksjonen.

Torvstrøprodusentene har stort sett også hatt vanskelig for å skaffe tilstrekkelig arbeidskraft til driften i år. Følgelig blir produksjonen liten, men interessen for å holde fabrikkene og anleggene i orden, så de kan stå ferdige til å gå i gang med full produksjon når det blir folk å få, er likevel til stede. Det har vært flere rekvisisjoner om assistanse når det gjelder undersøkelser og nyplanlegninger enn foregående år. Det er særlig den ventede økning i forbruk av torvstrø til isolasjon mot telehiving i jernbanelinjene som er årsak til denne økede interesse for fabrikkmessig produksjon av torvstrø. Norges Statsbaner holder for øvrig på å bygge sin egen torvstrøfabrikk på Taksdalmyra, Gjestal herred i Rogaland. Fabrikken er ment å skulle dekke behovet for isolasjonsbunter til jernbanen på strekningen Moi—Stavanger.

Også interessen for hjemmeproduksjon av torvstrø er merkbart stigende, og det er foretatt flere undersøkelser med tanke på opprettelse av torvstrølag og mindre gårdsanlegg. Denne utvikling må hilses med glede, da torvstrø enda ikke har vunnet innpass ved gjødseloppsamlingen i den grad det fortjener. Gårdbrukerne kan på denne måten oftest skaffe seg torvstrø med mindre pengeutlegg enn ved kjøp fra torvstrøfabrikkene. Og dette er selvsagt for mange av stor betydning, da det er kontantene det ofte kniper med på en gård.

Som tidligere år vil det også for 1945 bli utarbeidet statistikk over størrelsen av årets torvstrøproduksjon. Ved myrselskapets egen fabrikk i Våler, som nå i en årrekke har vært bortforpaktet, er produksjonen i år ca. 14.000 baller, det er ca. 2.000 baller mer enn i 1944. M. a. o. har driften her gått meget godt på tross av arbeidsvanskelighetene.

Årets huminalproduksjon utgjør bare ca. 5.000 baller. Dette er noe mindre enn i fjor. Også her er det arbeidsforholdene som har skylden for den lave produksjon.

3. Myrundersøkelser, grøfteplaner m. v. i dyrkingsøyemed.

Av litt større oppgaver av denne art som har forekommet inneværende år, kan nevnes undersøkelse og utarbeidelse av grøfteplan for Ambergslåtta i Drangedal og utarbeidelse av grøfteplan for de store jordstrekninger som vil bli innvunnet ved en eventuell senkning av Losbyelva i Lørenskog. Likeså har myrselskapet vært tatt med på råd ved de omfattende grøftings- og dyrkingsarbeider som er satt i gang av Oslo kommune på Stubberudmyra i Ø. Aker. Denne myr er tidligere undersøkt av myrselskapet.

Det er naturlig at det for tiden er mindre pågang når det gjelder undersøkelser m. v. vedkommende myrdryrking både p. gr. a. mangel på mineralgjødning og på arbeidskraft, men en må forutsette at det på dette område med det første vil bli mange forespørsler om assistanse av myrselskapet både til undersøkelser og planlegging, særlig fra Nord-Norge. Det vises i denne forbindelse til uttalelse fra Troms og Nordland landbrukselskaper (se bilag 5 a og d).

4. Fortsatte myrinventeringer.

Arbeidet på Vestlandet har i år vært henlagt til Hordaland fylke, hvor myrinventering er foretatt i herredene Alversund, Mæland, Hjelma og Herdla. Dessuten er myrene på øya Feie i Austrheim undersøkt i år. Inventering av de øvrige myrer i Austrheim ble foretatt sommeren 1943, men Feie måtte da utstå, da øya var sperret område. I det hele er vi nå ferdige med 9 kystherreder i Nord-Hordland, nemlig: Austrheim, Lindås, Hordabø, Manger, Sæbø Alversund, Mæland, Hjelma og Herdla. Det er brenntorven som har størst interesse i disse herreder. Myrinventeringen er i sin helhet utført av konsulent Hovde.

På Østlandet har sekretær Smith og assistent Lømsland i sommer etter rekvisisjon av godseier Jørgen Mathiesen, Eidsvoll, foretatt myrinventering i Eidsvoll Værks skoger, hvis totalareal utgjør ca. 350.000 dekar. Her er det dyrkingsmulighetene og vilkåra for anlegg av kulturbeiter som det har størst interesse å bringe klarhet over.

Myrinventeringens materiale blir bearbeidet i løpet av vinteren. Om tidligere somres inventeringer er hittil i år publisert korte meldinger om myrene i Brandbu og Tingelstad almenninger av D. Lømsland, og om myrene i Veldre almenning og Gran almenning av J. Heggelund Smith. Meldingene er trykt i myrselskapets tidsskrift.

5. Forsøksvirksomhet vedkommende myrdryrking.

Forsøksleder Hagerup har i bilag 2 gitt detaljerte opplysninger om forsøksvirksomhetens omfang i 1945. Det går fram av meldingert at det ved forsøksstasjonen på Mæresmyra har vært i alt 70 forsøksfelter i år, dvs. samme antall som året forut. Det drives dessuten foredlingsarbeid med timotei.

Antallet av spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter er også det samme som foregående år, nemlig 41 i alt. Forsøksstedenes beliggenhet og hva slags forsøk det gjelder går fram av tabellen i bilag 2.

Som forsøksleder Hagerup nevner i sine kommentarer til budsjettforslaget, er det planen å gå i gang med en del nye forsøk så snart forholdene tillater dette.

Bemerkninger til det oppstilte budsjett.

Det budsjettforslag som er framlagt i bilag 1, lyder på tilsammen kr. 15 000 000,00. Sammenliknet med forslaget for inneværende år er regnet med en stigning stor kr. 1 000 000,00. Stigningen skyldes at det på forsøksstasjonens utgiftsbudsjett er oppført midler til bygging av en kunstgjødsel-, maskin- og redskapsbu med treskelåve for avlingene fra forsøksfeltene. For øvrig avviker utgiftsbudsjettet fra forrige års forslag ved at hovedkontorets utgifter er redusert med kr. 1 700,00 og utgiftene ved torvskolen med kr. 1 000,00, mens de ordinære utgifter ved forsøksstasjonen er øket med kr. 2 700,00.

Når det gjelder inntektene, er forandringene små, bortsett fra statsbidraget, som er oppført med kr. 10 000,00 mer enn forrige år. Det er den forannevnte nybygging ved forsøksstasjonen som har nødvendiggjort denne økning i vår søknad om statstilskudd til myrselskaps virksomhet for kommende termin.

I de senere år har myrselskapet søkt om kr. 90 000,00 i bidrag, mens det samlede statstilskudd har dreid seg om kr. 80 000,00 pr. år, fordelt med kr. 30 000,00 som ordinært bidrag, kr. 10 000,00 til myrinventeringen og kr. 40 000,00 til arbeidet for fremme av brenntorvproduksjonen (jfr. bilag 4, side 11). Det er søknaden om bevilgning til myrinventeringer på kr. 20 000,00 som siden 1942 ikke har vært etterkommet helt ut, idet bidraget til denne gren av virksomheten har utgjort kr. 10 000,00 årlig i de siste 3 år. Hvis det ærede departement i år ikke skulle se seg i stand til å øke bevilgningen utover kr. 80 000,00, vil dette antagelig resultere i at den høyst påkrevde nybygging ved forsøksstasjonen må utsettes, og at myrinventeringen fortsatt må drives i en meget beskjeden målestokk.

Med et arbeidsbudsjett stort kr. 150 000,00 vil effektiviteten av myrselskapets arbeid utvilsomt kunne bli meget stor. Budsjettet forutsetter at 2/3 av utgiftene dekkes ved statstilskudd, mens 1/3 dekkes av selskapets egne midler.

Bemerkninger til arbeidsprogrammet for 1946.

Vi står for tiden midt oppe i en viktig saneringsprosess vedkommende vårt pengevesen, og det søkes også på andre måter tilrettelagt et solid økonomisk grunnlag for den videre utvikling av vårt lands næringsliv. Alle ansvarlige myndigheter er enige om at det framfor alt gjelder å stimulere produksjonen og holde arbeidslivet i gang. Vår valutamessige stilling er som bekjent heller ikke god for tiden. M. a. o. må importen søkes begrenset til det strengt nødvendige, og vår egen produksjon av de produkter som kan lages her hjemme til noenlunde konkurrerende priser, må holdes oppe.

Ser vi Det norske myrselskaps arbeidsprogram på denne bakgrunn, og det må en nødvendigvis gjøre, da ingen andre institusjoner i vårt land har de tilsvarende arbeidsoppgaver, er det innlysende at

selskapet nettopp nå har store oppgaver å løse. Det som en først tenker på når det gjelder import- og valutaspørsmålet, er brenntorvproduksjonen, som vil kunne avlaste en del kull- og koksimport, og samtidig gi betydelige arbeidsmuligheter.

Et tonn kull tilsvare 1,8 å 2 tonn torv eller rundt regnet 6 m³ maskintorv eller 8 m³ stikktorv. Vår brenntorvproduksjon under krigen har vært oppe i vel 2 mill. m³, eller ca. 537.000 tonn (1943), det tilsvare ca. 280.000 tonn kull. Dette representerer så store verdier at det er verd å regne med. En hel del torv vil nok bli produsert uten myrselskapets medvirkning, det er så. Men her kommer vi inn på en annen side ved brenntorvproduksjonen, nemlig den urasjonelle torvdrift som resulterer i den velkjente jordødeleggelse ved stikktorvdriften i våre kystbygder vest- og nordpå. Myrselskapets og Jordvernkomiteens linje: å søke jordødeleggelsen begrenset eller helst stanset, må fortsettes, ellers vil kystbygdenes brenselsproblem og deres økonomiske problemer i det hele bli uløselige til slutt. Vi må være klar over at selve eksistensgrunnet til slutt blir ødelagt i de bygder hvor jordødeleggelsen er verst. Følgelig bør myrselskapets konsulentvirksomhet fortsette og om mulig utbygges ytterligere. Styret viser her til uttalelser fra Nord-Norge, hvorav bl. a. framgår at man finner at en torvkonsulent er for lite til å foreta undersøkelser, veilede og organisere torvdriften i dette vidstrakte distrikt (jfr. bilag 5 c).

Et viktig moment som også spiller inn er skogherjingen som har foregått i Nord-Norge under okkupasjonen, og nødvendigheten av å bruke torv som brensel i størst mulig utstrekning i de nærmeste år framover for å spare skogen. Faren for fortsatt, ja til og med øket jordødeleggelse p. gr. a. torvdriften, er derfor til stede, og dette gjør at alle krefter må settes inn på å få best mulig plan inn i brenntorvdriften. I vårt budsjettforslag er som tidligere år ført opp lønn til 2 torvkonsulenter for kystdistriktene på Vestlandet, i Trøndelag og Nord-Norge, men styret ser gjerne at antallet økes, hvis departementet finner å kunne avse ytterligere midler til dette formål. I alle tilfelle bør disse stillinger nå gjøres permanente.

Maskintorvproduksjonen, som særlig pågår i Sør-Norge, har fortsatt sin store berettigelse, selv om brenselsituasjonen må forutsettes å bli noe bedre neste år. Vi har nå vel 100 maskintorvanlegg i landet med i alt ca. 135 brenntorvmaskiner som under normale arbeids- og driftsforhold vil kunne produsere et betydelig kvantum brensel. De fleste anlegg er som antydnet foran, vel økonomisk fundert, og de gunstigst beliggende anlegg skulle kunne oppta konkurransen med importert brensel. Men selvsagt må staten støtte til, så det blir mulig å få avsatt brenntorven. Fortsatt statsgaranti for avsetning av brenntorv vil være en god hjelp. Likeså vil staten og kommunene i de brenntorvproduserende distrikter kunne støtte produksjonen ved å bruke torv til fyring i offentlige bygninger med

sentralanlegg, f. eks. i sykehus, gamle hjem, skoler osv. Og hvorfor ikke også pålegge verksteder og mindre industrielle anlegg på landsbygda å erstatte en del importert brensel med torv. Under krigen har det vist seg at brenntorv har kunnet brukes med fordel i flere industrier. Det måtte kunne gå an for brenselmyndighetene å praktisere et slags kvotesystem, slik at det ved siden av importert brensel ble brukt en del torv. M. a. o. at lisens på kjøp av kull og koks bare ble gitt på betingelse av at det samtidig ble brukt en viss prosent torv.

I alle tilfelle bør retningslinjene for bruk av så vel importert som innenlandsk brensel tas opp til inngående drøftelse snarest mulig. Brenntorvens plass i vår brenselforsyning bør da fastlegges både av hensyn til produsentene og av hensyn til det offentliges egne interesser.

En annen viktig oppgave som myrselskapet arbeider med, er fremme av torvstrøproduksjonen. Ser vi denne arbeidsoppgave på bakgrunn av vår økonomiske stilling, er det innlysende at arbeidet for en bedre gjødseloppsamling er overordentlig viktig. Som bekjent går verdien av den flytende gjødsel som tapes hvert år p. gr. a. mangelfull oppsamling, opp i millioner. Utvidet bruk av torvstrø ved gjødseloppsamlingen er derfor en meget viktig parole. Til husdyrbrukets behov kommer så hagebrukets, gartnerienes, industriens og jernbanens behov for torvstrø som også bør dekkes. Her er m. a. o. plass for en utvidelse av produksjonen, og dermed også plass for mange flittige og eventuelt ledige hender. Samfunnsøkonomisk sett har således torvstrøproduksjonen en viktig oppgave å fylle.

Myrinventeringen må kanskje sies å være av mer indirekte økonomisk betydning enn de forannevnte arbeidsoppgaver. Likevel er det vanskelig å forstå hvordan man på en økonomisk og faglig forsvarlig måte skal kunne løse de store kulturbeite- og nydyrkingsprosjekter som bebudes tatt opp i nær framtid, hvis man ikke på forhånd foretar omfattende undersøkelser av dyrkingsmulighetene innen de forskjellige distrikter. For neste sommer har myrselskapet allerede mottatt tre rekvisisjoner om å foreta myrinventering innen større områder, nemlig fra en av Hedmarksalmenningene og to fra eiere av større skogkomplekser beliggende henholdsvis i Vestfold og Hedmark fylker. Med den nåværende bevilgning til inventeringen må den nødvendigvis gå langsomt framover.

Tiden burde nå være inne til å bygge myr- og jordinventeringen ut ytterligere. I denne forbindelse vil vi minne om all den dyrkede jord som er blitt ødelagt av okkupasjonsmakten. Hva ville være mer naturlig enn at man tok opp et systematisk arbeid for å finne nye skikkelige dyrkingsfelter innen de distrikter hvor jordherjingen har foregått til erstatning for de arealer som er ødelagt. Undersøkelsen

måtte følgelig omfatte både størrelsen av de ødelagte arealer og påvisning, undersøkelse og beskrivelse av nye felter, m. a. o. en jordinventering. Myrselskapet vil understreke betydningen av at slike undersøkelser blir satt i gang.

Forsøksvirksomheten vedkommende myr dyrkingen er også et arbeid på lengre sikt, men derfor ikke mindre viktig. Myrselskapet vil i første rekke peke på betydningen av mer systematiske undersøkelser og forsøk over strukturforholdenes innflytelse når det gjelder kvaliteten av dyrkingsmyrene (jfr. bilag 3, side 9). Som forholdene har ligget an i de siste år, er det forståelig at det ikke har kunnet settes i gang noe nevneverdig nytt på dette område, men nå er tiden inne til å ta spørsmålet opp.

I vårt budsjettforslag for inneværende år pekte vi på at det kunne bli nødvendig å opprette en egen forsøksfilial i myr dyrking for Nord-Norge (bilag 3, side 9). Nordland landbruksselskap reiser samme spørsmål i sin uttalelse om torvkonsulentstillingen (bilag 5 d). Myrselskapet vil på nytt henlede departementets oppmerksomhet på at dette meget viktige spørsmål blir tatt opp til løsning. Det vil ta atskillig tid å forberede en slik sak, og nå skulle tiden være inne til å gå i gang med de forberedende undersøkelser.

Et felt som vil kunne bygges ut ytterligere i forbindelse med forsøksvirksomheten i myr dyrking er demonstrasjoner og spredning av de innvunne resultater både ved forsøksstasjonen og ved de spredte forsøksfelter. Dette ville riktignok koste en del, men må forutsettes å være vel anvendte penger. Likeså kan konsulentvirksomheten utbygges ytterligere, og som nevnt under omtalen av årets arbeid på dette felt, forutsetter vi at det her blir større pågang i de nærmeste år framover.

Vi er klar over at det i forbindelse med gjenreisningen av næringslivet stilles meget store krav til staten, både når det gjelder økonomisk støtte og hjelp til planlegging og til gjennomføring av de tiltak som må settes i verk. Det er klart at staten på sin side må vise sparsomhet, men den har også plikt til å sørge for at ikke selve gjenreisningen hemmes p. gr. a. mangefull faglig assistanse. Styret er av den oppfatning at myrselskapet ved sin konsulent- og undersøkelsesvirksomhet på viktige områder av gjenoppbyggingsprosessen både billig og effektivt kan bidra til løsning av sistnevnte oppgave. Vi tør derfor henstille til det ærede departement å yte selskapet den økonomiske støtte som vårt arbeidsprogram forutsetter.

Framlagt og vedtatt på styremøte den 15. oktober 1945.

Det norske myrselskap.

Carl Løvenskiold
(sign.)

Aasulv Løddesøl
(sign.)

Bilag 1.

Påregnet budsjett for Det norske myrselskap for kalenderåret 1946.

Utgifter:

A. Hovedkontoret.

1. Lønninger	kr. 22.960,00	
2. Torvteknisk konsulent	» 6.000,00	
3. Myrundersøkelser i lavlandet	» 3.500,00	
4. Myrundersøkelser i høyfjellet	» 1.000,00	
5. Bidrag til Trøndelag Myrselskap	» 1.800,00	
6. Møter	» 500,00	
7. Tidsskriftet	» 2.500,00	
8. Kontorutgifter og reisevisjon	» 7.000,00	
9. Bibliotek og trykksaker	» 300,00	
10. Analyser	» 700,00	
11. Depotavgift	» 300,00	
12. Myrinventeringen	» 20.000,00	
13. Torvkonsulenter for Vestlandet og Nord-Norge (lønn og reiseutgifter)	» 18.500,00	
14. Diverse utgifter vedkommende brenn- torvdriften (skjønnsmessig)	» 1.240,00	
	kr. 86.300,00	

B. Torvskolen i Våler.

15. Grunnavgift, assurance, vedlikehold m. v.	»	2.000,00
--	---	----------

C. Forsøksstasjonen på Mæresmyra.

16. Funksjonærlønninger	kr. 17.800,00	
17. Driftsutgifter	» 30.200,00	
18. Andre utgifter	» 12.800,00	
19. Forsøksmelding	» 900,00	
	»	61.700,00

Tilsammen kr. 150.000,00

Inntekter:

1. Medlemskontingent	kr.	3.500,00
2. Renter av legater og bankinnskudd til fri disposi- sjon	»	15.800,00
3. Renter av legater til fremme av myr dyrkingen ..	»	3.000,00
4. Inntekter av tidsskriftet	»	2.500,00

5. Inntekter ved torvskolen i Våler (forpaktning-avgift m. v.)	»	8.000,00
6. Inntekter ved forsøksstasjonen på Mæresmyra	»	12.500,00
7. Husleie på Mæresmyra	»	1.200,00
8. Distriktsbidrag og private bidrag	»	2.500,00
9. Refusjon av utgifter vedkommende myrundersøkelser	»	1.000,00
10. Statsbidrag	»	100.000,00

Tilsammen kr. 150.000,00

Bilag 2.

Forslag til budsjett for Det norske myrselskaps forsøksstasjon på Mæresmyra og spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter omkring i landet for året 1946.

Driftsutgifter:

1. Forsøksdrift m. v.	kr.	20.500,00	
2. Analyser	»	500,00	
3. Spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter omkring i landet	»	3.000,00	
4. Assuranse, kontorhold, avgifter og litteratur m. v.	»	3.000,00	
5. Vedlikeholdsutgifter	»	2.500,00	
6. Reiseutgifter for myrkonsulent og assistent	»	700,00	
			kr. 30.200,00

Andre utgifter:

1. Nydyrking og grunnforbedringer	kr.	2.000,00	
2. Maskiner og redskaper	»	800,00	
3. Nybygging av vognbu, rom for kunstgjødsel og treskelåve for forsøksstresking	kr.	15.000,00	
÷ avsatt i 1944	»	5.000,00	
			» 10.000,00
			» 12.800,00
I alt utgifter	kr.	43.000,00	
Inntekter ved forsøksstasjonen	kr.	12.500,00	

Merknader til forslaget.

Driftsutgifter:

Post 1 er oppført med en økning av kr. 1.000,00 fra forrige år. En må regne med at driftsmidlene blir dyrere, og det er vel sannsynlig at også arbeidsprisene vil øke noe. De øvrige poster vedkommende driftsutgiftene er oppført som før.

Andre utgifter:

Post 1, nydyrking og grunnforbedringer, er oppført med kr. 2.000,00. Oppgrøfting av den gamle jord må fortsette. Flere felter er ganske våte, så jordarbeidinga er vanskelig om våren. Grøftene er enten for grunne, eller også er de delvis gått igjen av fin sand og jernrust, som hemmer vannføringen. Nydyrkinga gjelder et felt mosemyr. Spørsmålet er om en kan få trematerialer til grøftene; det har i sommer vist seg meget vanskelig.

Post 2. Av redskaper har vi tenkt å få kjøpt en traktorharv som høver for den traktoren vi har, dessuten en Troll radrenser.

Post 3. Som ekstraordinære utgifter har vi ført opp kr. 15.000,00 til bygging av vogn- og redskapsbu, gjødselbu samt treskelåve for forsøksstresking.

Vi har ikke noen skikkelig vognbu, og heller ikke har vi noe rom for kunstgjødsel hvor utveiling og blanding kan foregå. Over vogn- og gjødselbuene skulle det bli plass for låve til forsøksstresking. Den plass vi nå har til dette, ligger over stallen i den gamle låve og er ikke noen høvelig plass. I den nye låve skulle det bli plass til den påtenkte tørkeinnretning for tørkebunter fra forsøksfeltene. Bygningen er tenkt oppført etter den plan som er innsendt tidligere, og som er utarbeidet av fylkesagronom P. Strand.

Det arbeides også med å få et tilfredsstillende vannanlegg for forsøksstasjonen og bestyrerboligen. De anleggene vi har, leverer ikke nok vann til alle årets tider, så det må kjøres. Det er tanken å få et felles anlegg for oppsitterne omkring Mære st., men rørene er ennå så dyre at det er ikke gjort noe vedtak om anlegget. Det vil vesentlig bli finansiert ved å reise lån.

Forsøkene m. v. i 1945.

Ved forsøksstasjonen har vi i 1945 hatt følgende forsøk:

1. Sortforsøk: 2 i eng, 3 i neper, kålrot og betar, 2 i poteter og 1 i følgende vekster: bygg, havre, haustrug, vårrug, hodekål blomkål, rødbetar, pastinakk og gulrot, i alt 16 stk.
2. Såtidforsøk: 2 i bygg, 1 i havre, 1 i vårkveite og 1 i poteter, i alt 5 stk.
3. Gjødslingsforsøk: 15 i eng, 8 i korn, 1 i poteter, 3 i neper, i alt 27 stk.
4. Kalking og jordforbedring: 3 kombinerte kalkings- og

- gjødslingsfelter, 3 kalkfelter, 1 kombinert sand- og kalkfelt og 1 leir- og sandfelt, i alt 8 stk.
5. Slåttetidsforsøk: 1 felt med overgjødsling etter første slått med salpeter.
  6. Frøavl: 2 felter.
  7. Omløpsfelter: 3 felter på grasmyr, 2 på mosemyr, i alt 5 stk.
  8. Forsøk med ugrasbekjempelse: 1 felt.
  9. Nitrifikasjonsforsøk: 1 felt.
  10. Grøfteforsøk: 1 felt på mosemyr.
  11. Beitefelter: 1 grøftefelt og 1 dyrkingsfelt, i alt 2 stk.
  12. Forsøk med ymse kampmidler mot kålflue: 1 felt i hodekål og 1 i kålrot, i alt 2 stk.
  13. Foredling av engvekster drives om lag i samme omfang som før, særlig med timotei.

Ved forsøksstasjonen har vi hatt i alt 70 felter, hvortil kommer foredlingsarbeidet med timotei.

Spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter:

Vedstående tabell viser hva slags forsøk og antall forsøk som har vært i gang i 1945, forsøkssted og forsøksbestyrer.

Det har lyktes å holde de gamle felter i gang, men det har vært vanskelig på grunn av arbeidsforholdene. Bare ett nytt er lagt, nemlig et forsøk med kopparsulfat til neper på Såseggmyra i Sparbu. Det er planlagt nye felter i Susendalen og Fiplingdalen, og dessuten vil det sannsynligvis bli lagt et i Hustad. I alt har vi hatt 41 spredte felter.

Diverse.

Arbeidet med utbedring av eldre grøftesystemer har fortsatt i sommer. I alt er til dato tatt 1180 m atlagt grøft. Feltet, ca. 20 dekar, var nydyrket i 1918 og grøftet da. Grøftene har således ligget i 27 år. Rørene var delvis igjengått av fin sand og jernrust. Ved dyrkinga var grøftene tatt 1 m til 1,10 m dype; nå var de ca. 75 til 90 cm. De gamle rørene ble rensset og lagt ned på nytt.

På mosemyra er flåhakkert 1 dekar og tatt ca. 100 m åpen grøft i grense mot naboeiendom.

Materialer til vedlikehold av husene har det ikke vært mulig å få i noen større utstrekning.

Ved forsøksstasjonen har vi hatt omvisning for elevene fra Mære og Finsås landbruksskoler samt ymse andre.

Som tidligere år har vi utført nedbør og temperaturmålinger, likeså måling av jordtemperaturen på et nitrifikasjonsfelt. Tørrstoffbestemmelser i potet og neper er utført som før.

Arsmeldingen fra forsøksstasjonen for 1944 kommer med dette innhold:

1. Forsøk med haust- og vårspreiing av fosfatgjødsel (av Hans Hagerup).
2. Forsøk med Nitammonfosfat (av Hans Hagerup).

3. Resultater frå spreidde forsøksfelter.

a. Forsøk i Troms fylke (av Hans Hagerup).

b. 17 års dyrkingsforsøk på Aursjømyra i Verran, Nord-Trøndelag fylke (av Aksel Hovd).

Mære, den 27. september 1945.

Hans Hagerup
(sign.)

Oversikte over spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter i 1945.

Forsøkssted	Sand- og kalk- felter	Gjøds- lings- felter	Eng- frø- felter	Grøf- tefelter	Andre for- søk	Sum	Feltstyrer
<i>Nordland fylke:</i>							
Andenes	1	1				2	B. Nilsen
Bardal	1	3	1			5	A. Lindseth
<i>Nord-Trøndelag fylke:</i>							
Aursjømyr, Verran					1	1	P. Tetlie
Kolvereid	1			1		2	A. Bjelland
Revolden, Skogn	1	3				4	P. Holan
Lennsmyra, Røra				1		1	Forsøksst.
Østeråsmyra, Sparbu	1					1	Forsøksst.
Såseggmyra, Henning					1	1	E. Giskås
<i>Sør-Trøndelag fylke:</i>							
Kverva, Frøya		1	1			2	J. Volden
Måmyr, Roan	1	1		2		4	M. Momyr
Reitstøa, Ålen			1			1	J. Basmo
<i>Hedmark fylke:</i>							
Vangrøftdalen, Os		1			3	4	N. Utheim
—»—		1				1	A. Ryen
Bubakk, Tynset		1				1	L. Moen
Astrickjølen, Elverum	1	1	1		1	4	A. Kløvstad
<i>Buskerud fylke:</i>							
Aslefetmyra, Flesberg	1	3			2	6	O. M. Bergan
<i>Telemark fylke:</i>							
Nissedal					1	1	A. J. Vå
Sum	7	17	4	4	9	41	.